

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 18.12.2013
COM(2013) 917 final

2013/0448 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

**millega kiidetakse heaks 1979. aasta piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni
1999. aasta protokolli (hapestumise, eutrofeerumise ja troposfääriosooni vähendamise
kohta) muutmine**

{SWD(2013) 531 final}

{SWD(2013) 532 final}

SELETUSKIRI

1979. aasta piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioon (edaspidi „konventsioon”), mis sõlmiti ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni egiidi all, on peamine rahvusvaheline õiguslik raamistik koostööks ja meetmete võtmiseks, et piirata ja järk-järgult vähendada ning vältida õhusaastet ja selle kahjulikku mõju inimeste tervisele ja keskkonnale ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni piirkonnas, kusjuures erilist tähelepanu pööratakse piiriülese õhusaaste kauglevile.

Euroopa Majandusühendus kirjutas konventsioonile alla 14. novembril 1979 ja nõukogu kiitis selle heaks 11. juuni 1981. a otsusega 81/462/EMÜ¹.

Praeguseks on konventsiooni täiendatud kaheksa protokolliga, sealhulgas 1999. aasta protokolliga hapestumise, eutrofeerumise ja troposfääriosooni vähendamise kohta (edaspidi „protokoll”). Kõnealuse protokolliga edendatakse mitme saasteaine lähenemisviisi, et ära hoida hapestumise ja biogeense lämmastiku kriitiliste saastekoormuste ületamist ning taimestiku ja inimeste tervise jaoks kriitilist osooni taset või neid minimeerida. Selleks on protokollis iga osalise jaoks ette nähtud riiklikud heite piirväärtused, mis tuleb saavutada 2010. aastaks ja edaspidiseks järgmiste saasteainete puhul: väävel (peamiselt vääveldioksiid, SO₂), lämmastikoksiidid (NO_x), ammoniaak (NH₃) ja muud lenduvad orgaanilised ühendid (LOÜ) kui metaan. Siseriiklike ülemmäärade saavutamise toetamiseks on protokollis lisades kehtestatud heite piirväärtused, mille alusel tuleb võtta tekkekohas kontrolli alla asjaomaste õhusaasteainete paiksete ja liikuvate allikate heide.

Ühenduse liitumine protokolliga kiideti Euroopa Ühenduse nimel heaks nõukogu 13. juuni 2003. aasta otsusega 2003/507/EÜ². Protokoll, mis jõustus 17. mail 2005, on ELi õigusesse peamiselt üle võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiiviga 2001/80/EÜ (teatavate suurtest põletusseadmetest õhku eralduvate saasteainete piiramise kohta)³ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiiviga 2001/81/EÜ (teatavate õhusaasteainete siseriiklike ülemmäärade kohta)⁴.

Vastavalt protokollis artikli 10 lõikele 2 on kohustused ajavahemikul 2005–2007 läbi vaadatud. Kõnealune läbivaatamine näitas, et inimeste tervise ja keskkonna pikaajalist kaitset tagavate eesmärkide saavutamiseks on vaja rohkem jõupingutusi, et mitte ületada tervise ja keskkonna seisukohast olulisi kriitilisi saastekoormusi ja -tasemeid. Aastal 2007 alustasid lepinguosalised läbirääkimisi protokollis muutmise üle.

Läbirääkimiste tulemusel võeti konventsiooni täitevorgani 30. istungil kohalolevate osaliste konsensusega vastu kaks otsust (täitevorgani otsused 2012/1 ja 2012/2), millega muudeti protokollis ja selle lisade teksti ning lisati kaks uut lisa (X ja XI)⁵. Protokollisosaliste konsensusega⁶ võeti vastu veel kaks otsust protokollis sätete rakendamise kohta (riikide heitkoguste vähendamise kohustuste muudatuste ajutine kohaldamine⁷ või riikide heite andmekogude muudatuste ajutine kohaldamine).

¹ EÜT L 171, 27.6.1981, lk 11.

² ELT L 179, 17.7.2003, lk 1.

³ EÜT L 309, 27.11.2001, lk 1.

⁴ EÜT L 309, 27.11.2001, lk 22.

⁵ Konventsiooni täitevorgani 30. istungi (30. aprill – 4. mai 2012) otsused 2012/1 ja 2012/2. Otsuste tekst on kättesaadav järgmisel veebisaidil: http://www.unece.org/env/lrtap/multi_h1.html

⁶ Konventsiooni täitevorgani 30. istungi (30. aprill – 4. mai 2012) otsused 2012/3 ja 2012/4. Otsuste tekst on kättesaadav järgmisel veebisaidil: http://www.unece.org/env/lrtap/multi_h1.html

⁷ Heitkoguste sätestatud siseriiklikud ülemmäärad, mis on esitatud protokollis II lisas, asendatakse nüüd heitkoguste vähendamise riiklike kohustustega, mis on kehtestatud protokollis II lisas, nagu seda on muudetud.

Täitevorgani otsus 2012/1, millega ajakohastatakse kriitiliste saastekoormuste ja kriitiliste tasemete mõisted, mis on esitatud protokollis I lisas, ei vaja lepinguosaliste poolt ratifitseerimist. Vastavalt protokollis artikli 13 lõikele 4 edastati muudatus kõikidele protokolliosalistele 7. märtsil 2013⁸ ja see jõustus 5. juunil 2013.

Täitevorgani otsusega (2012/2) muudetakse protokollis põhiteksti ja lisasid (välja arvatud I lisa). Kooskõlas protokollis artikli 13 lõikega 3 peavad konventsiooniosalised kõnealuse otsuse ratifitseerima.

Muudetud protokollis sätestatakse uued riiklikud heitkoguste vähendamise kohustused, mis tuleb täita 2020. aastaks ja edaspidi seoses nelja eespool nimetatud õhusaasteaine ja peente tahkete osakestega (PM_{2,5}). Muudetud protokolliga edendatakse ka musta süsiniku (tahkete osakeste vähepiisav komponent, kliimamõjuga saasteaine) heite vähendamist, ajakohastatakse heite piirmäärad protokollis lisades, kehtestatakse uued standardid metaanist erinevate lenduvate orgaaniliste ühendite sisalduse kohta toodetes ja täiendatakse lepinguosaliste kohustust esitada aruandeid õhusaasteainete heitkoguste ning tehnoloogia ja teadusuuringute valdkonna edusammude kohta.

Protokollis muudatus võetakse ELi õigusesse üle mitme õigusakti abil. Selleks on komisjon teinud ettepaneku Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, millega muudetakse direktiivi teatavate õhusaasteainete siseriiklike ülemmäärade kohta,⁹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kohta, millega piiratakse keskmise suurusega põletusseadmetest õhku sattuvaid saasteainete heitkoguseid¹⁰. Mõlemaid nimetatud direktiive kohaldatakse paralleelselt olemasolevate heiteallika kontrolli käsitlevate ELi direktiividega, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiviga 2010/75/EL tööstusheidete kohta¹¹.

Eespool öeldut arvestades on asjakohane, et Euroopa Liit võtaks vastu protokollis muudatuse.

Käesoleva otsuse lisas on esitatud täitevasutuse otsuses 2012/2 sätestatud tekst, millega muudetakse protokollis.

⁸ Viide: ECE/ENV/2013/30.

⁹ COM(2013) XXX

¹⁰ COM(2013) XXX

¹¹ ELT L 334, 17.12.2010, lk 17.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

**millega kiidetakse heaks 1979. aasta piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni
1999. aasta protokoll (hapestumise, eutrofeerumise ja troposfääriosooni vähendamise
kohta) muutmise**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 192 koostoimes artikli 218 lõike 6 punktiga a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) EL osaleb Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjoni piiriülese õhusaaste kauglevi konventsioonis, olles selle heaks kiitnud aastal 1981¹².
- (2) EL on ühinenud piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni 1999. aasta protokolliga (hapestumise, eutrofeerumise ja troposfääriosooni vähendamise kohta), olles selle heaks kiitnud 13. juunil 2003¹³.
- (3) Piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni hapestumise, eutrofeerumise ja troposfääriosooni vähendamise protokoll osalised alustasid 2007. aastal läbirääkimisi, et veelgi tõhustada inimeste tervise ja keskkonna kaitset, sealhulgas ka sellega, et kehtestatakse uued heite vähendamise kohustused teatavate õhu saasteainete jaoks, mis tuleb täita aastaks 2020, ja ajakohastatakse heite piirväärtusi, mis käsitlevad õhu saasteainete heidet tekkekohas.
- (4) ÜRO Euroopa Majanduspiirkonna õhusaasteainete kauglevi konventsiooni osalised, kes viibisid täitevorgani 30. istungjärgul, võtsid [konsensusega?] vastu otsused 2012/1 ja 2012/2, millega muudetakse piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni protokoll hapestumise, eutrofeerumise ja troposfääriosooni vähendamise kohta.
- (5) Otsus 2012/1 on jõustunud; see jõustati protokoll artikli 13 lõikes 4 sätestatud kiirendatud menetlusega.
- (6) Otsuses 2012/2 on nõutud, et osalised ratifitseerivad kõnealuse protokoll vastavalt selle artikli 13 lõikele 3.
- (7) Piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni protokoll (hapestumise, eutrofeerumise ja troposfääriosooni vähendamise kohta) muudatus tuleks seepärast Euroopa Liidu poolt heaks kiita,

¹² EÜT L 171, 27.6.1981, lk 11.

¹³ ELT L 179, 17.7.2003, lk 1.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni protokoll (hapestumise, eutrofeerumise ja troposfääriosooni vähendamise kohta) muudatus kiidetakse käesolevaga Euroopa Liidu poolt heaks.

Protokoll muudatuse tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja nimetab isiku, kes on volitatud Euroopa Liidu nimel andma heakskiitmiskirja piiriülese õhusaaste kauglevi konventsiooni protokoll (hapestumise, eutrofeerumise ja troposfääriosooni vähendamise kohta) hoiule vastavalt artikli 13 lõikele 3, et väljendada Euroopa Liidu nõusolekut end siduda kõnealuse protokolliga, nagu seda on muudetud.

Artikkel 3

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*